

Natuur in de IJsseldelta

Weidevogels in de IJsseldelta

door Herman Harder

Het gaat niet goed met de Kievit, een van de bekendste Nederlandse weidevogels. Vanaf halverwege de jaren negentig neemt het aantal broedende Kieviten in ons land in rap tempo af. De afgelopen tien jaar zelfs met bijna 5 procent per jaar. Daarom is 2016 door Sovon¹ en Vogelbescherming Nederland uitgeroepen tot het Jaar van de Kievit. Tot in de jaren tachtig nam de Kievit in aantal toe, maar daar is rond 1990 duidelijk een verandering in gekomen. In 2013 was nog ongeveer de helft van de broedaantallen van 1990 aanwezig. De laatste schatting van het aantal broedparen ligt tussen de 160.000 - 240.000. Er zijn sterke aanwijzingen dat anno 2016 in heel Nederland stevast te weinig Kieviten hun eerste weken overleven.

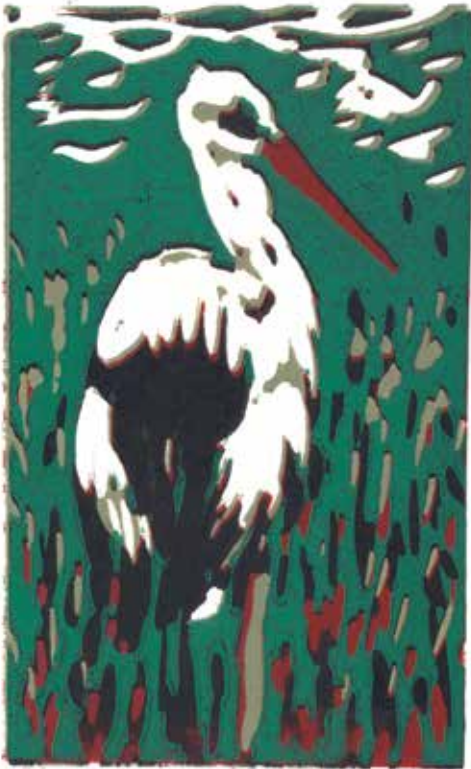
IJsseldelta

In de IJsseldelta is het niet anders dan in de rest van het land. Het intensieve agrarische beheer, met als gevolg het verdwijnen van kruidenrijke graslanden is zeer waarschijnlijk een van de oorzaken van de afname van het aantal weidevogels. Ook de verdroging speelt een rol. Met name het Kampereiland was vroeger een paradijs voor weidevogels. De vruchtbare kleigronden, met in het voorjaar veel plas-dras situaties, stonden bekend als producent van de beste kwaliteit hooi. Helaas is het eiwitrijke, kunstmatig ingezaaide Engels raaigras van nu bijna de enige plant die hier nog groeit. Een monocultuur voor koeien en in de winter ganzen, waar geen insect blij van wordt. Insecten staan op het menu van de meeste weidevogels. Wat zou het fantastisch zijn als de kruidenrijke graslanden weer zouden terugkeren op het Kampereiland. Het is een keuze voor een gezonde en niet alleen op economische basis gestuurde, agrarische bedrijfsvoering. Die keuze is niet alleen aan de politiek maar ook aan de consument. Het gevolg zou een rijk landschap kunnen zijn met een goede weidevogelstand met ecologische streekproducten waar mensen graag weer even voor omfietsen.

De illustraties bij dit artikel bestaan uit linoleumsnedes van Lenneke Saraber. Ze beelden veel voorkomende weidevogels uit, zoals de ooievaar, kievit, watersnip en wulp. De prenten maken onderdeel uit van een door haar samengestelde grafiekmap, evenals het gedicht van Lowie Gilissen.

Noot

1. Sovon Vogelonderzoek Nederland is een non-profit organisatie die in Nederland het voorkomen en de ontwikkeling van Nederlandse vogels bijhoudt.

Bly ooievaar Saraber 2008/10

Ooievaar (*Ciconia ciconia*).

Weidevogels

De weidse weideweelde
van weleer, vol vogels van
diverse pluimage, is niet meer.

Maar toch:

wie oog en oor opent
ziet en hoort nog steeds
kieviten buiteland duikelen,
tureluurs tjululuu roepen,
scholeksters steltlopen,
en, niet te vergeten,
onvermoeibare veldleeuweriken
eindeloos jubelend tierelieren.

Nog steeds,
zolang de weiden
kunnen wedijveren met
weidewinkels,
niet hoeven
te wijken voor wijken
vol straten met vogelnamen.

Lowie Gilissen, mei 2008

Kievit (*Vanellus vanellus*).

2/14 2009/11

Ukraine 2009/10

Watersnip
(*Gallinago gallinago*).

2/14 2009

Ukraine 2009

4/14 Wulp

Ukraine 2009/2010

Wulp (*Numenius arquata*).